

SYMBOLIEK

PLEURANTES : VERSTEEND VERDRIET

Utrecht - Kovelswade

Overal op begraafplaatsen kom je haar tegen, de in verdriet versteende vrouw, uitgebeeld in een smartelijke houding: de pleurante. Zij staat symbool voor het verdriet dat de dood van een geliefde met zich meebrengt.

Hoe zuidelijker in Europa, hoe emotioneler en grootser dat verdriet wordt uitgebeeld. In Italië is de dood een tragedie en de begraafplaats het theater, waar men een drama opvoert en waarin talrijke pleurantes in levensgrote beeldhouwwerken hun gestorven echtgenoten bewenen.

Maar ook op Nederlandse begraafplaatsen zijn ze te vinden. Niet in streken waar calvinisme en nuchterheid de overhand hebben, ook niet of nauwelijks op dorpsbegraafplaatsen, waar eenvoud overheerst, maar wel op grote stedelijke begraafplaatsen.

Eindhoven - St. Catharina

Den Haag - St. Petrus Banden

Venlo - Algemene Begraafplaats

Amsterdam - De Nieuwe Ooster

Den Haag - Oud Eik en Duinen

Amsterdam - Zorgvlied

Den Haag: Nieuw Eykenduinen

Wij noemen ze pleuranten, dat klinkt heel wat eleganter dan klaagvrouwen of huilebalken, begrippen die vroeger gebruikt werden voor personen die voor de rouwstoet uitliepen.

In de grafkunst is het begrip vooral bekend geworden door de pleurants, rouwfiguren die in de 14^e en 15^e eeuw in Dijon in arcadenissen rondom de tombes van de hertogen van Bourgondië figuureerden. Het waren vooral mannelijke figuurtjes in een treurende houding, veelal gekleed in een wijdvallende mantel met een kap op het hoofd.

Nijmegen - Daalseweg

Na de opkomst van de buitenstedelijke begraafplaatsen in de 19^e eeuw, waar weer ruimte was voor monumenten en sculpturen, werd het beeld hernomen, maar nu vooral als vrouwelijke pleurante, die in allerlei houdingen en met diverse gebaren en gelaatsuitdrukkingen is afgebeeld, maar altijd verdrietig, smartelijk, treurend. Het dramatisch effect wordt verhoogd door de kleding, die bijna altijd bestaat uit een klassiek gewaad. Dezelfde symbolentaal vind je ook op moderne prefab graftekens.

Rotterdam - St. Laurentius

Rotterdam - Crooswijk

Cuijk - De Hanshof

Driehuis - Westerveld

Amsterdam - De Nieuwe Ooster

Rotterdam - Crooswijk

Rotterdam - St. Laurentius

Arnhem - Moscowa : De Pleuranten

Al wordt het verdriet meestal uitgebeeld door een vrouwenfiguur, het kunnen ook andere figuren zijn, zoals wordt geïllustreerd door de beeldengroep 'De Pleuranten' op begraafplaats Moscowa in Arnhem. Het oorlogsmonument werd in 1953 gemaakt door beeldhouwer Gijsbert J. Jacobs van den Hof (1898-1965). De vier mensfiguren symboliseren Wanhoop, Berusting, Verdriet en Vertrouwen.

Venlo - Algemene Begraafplaats

Roermond - Nabij Kapel in 't Zand

